

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.329/2021/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Huszár Dániel ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Bencző Ákos ügyvéd ügyintézője mellett eljáró dr. Bencző Ákos Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I. rendű alperes neve I. rendű (cím, tartózkodási helye: cím) és a Dr. Vadász Mihály elnök által képviselt Nyíregyházi Törvényszék (cím) II. rendű alperes ellen ajándék visszakövetelése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 7.P.21.130/2019/51. sorszám alatti ítélete ellen a felperes által 53. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A felperes és Á. R. élettársak, az I. rendű alperes Á. R.-nek a leánya, aki vevőként 2015. február 18. napján adásvételi előszerződést, majd 2015. március 2. napján adásvételi szerződést kötött eladó eladóval, melynek értelmében a Ny., belterület 'helyrajzi szám' helyrajzi szám alatt nyilvántartott, természetben 'ingatlan címe' szám alatti ingatlant az I. rendű alperes 4 900 000 forint vételár ellenében megvásárolta. Mind az előszerződés, mind a szerződés rögzíti, hogy a vételárat a felperes biztosította. Az ingatlanon lévő felülepítményt ezt követően felújították, majd az ingatlanba a felperes, és élettársa (Á. R.), közös gyermekük, illetőleg I. rendű alperes és B. M. költöztek be. A felperes, az élettársa és közös gyermekük jelenleg is a perbeli ingatlanban laknak, míg I. rendű alperes bejelentett lakóhelye ugyan az ingatlanban van, tartózkodási helye ténylegesen N.-ban található. Az ingatlan forgalmi értéke 2019 októberében 32 000 000 forint volt.

[2] A felperes az adásvételi szerződés megkötésének és az ingatlan felújításának idején Z. város türelmi zónájában dolgozott, 2016. januárja óta Magyarországon él. Jelenleg foglalkoztatást helyettesítő támogatásban és családi pótlékban részesül.

[3] A felperes élettársával, Á. R.-el szemben kerítés büntette miatt folyamatban lévő büntetőeljárásban a Nyíregyházi Törvényszék vagyonekbevitel biztosítása érdekében a perbeli ingatlan zár alá vételét rendelte el. Ezen büntetőeljárásban a Nyíregyházi Törvényszék 8.B.728/2018/430. számú nem jogerős ítéletével bűnösnek mondta ki a felperes élettársát kerítés, kitartottság, vesztegetés büntetében, valamint kábítószer birtoklás vétségében és vele szemben vagyonekbevitelt rendelt el a perbeli ingatlanra vonatkozóan is.

[4] A felperes keresetében az alpereseket annak tűrésére kérte kötelezni, hogy a Ny., belterület 'helyrajzi szám' helyrajzi szám alatti ingatlan tekintetében a tulajdonjoga ajándék visszakövetelése jogcímén az ingatlan-nyilvántartásba 1/1 tulajdoni arányban bejegyzésre kerüljön.

[5] Az I. rendű alperes a keresetet elismerte, II. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a vételárat a felperes ajándékozás címén adta, illetőleg állította, hogy az ajándék visszakövetelésének feltételei a felperes által hivatkozott, a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 6:237. § (1) vagy (3)

bekezdése alapján nem állnak fenn. Hivatkozása szerint a perindítás célja az ingatlan bűnügyi zárlat alóli kivonása volt.

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest a II. rendű alperes javára 14 000 forint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illeték és állam által előlegezett költség az állam terhén marad.

[7] A felperes eljárási kifogására tekintettel rögzítette, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 75. § (1) bekezdés c) pontja, valamint a bíróságok perbeli képviselőtéről szóló 6/2014. (IV.30.) OBH utasítás 4. § (1) bekezdése értelmében a törvényszék elnöke a II. rendű alperes képviselőjére jogosult volt. A II. rendű alperes, mint bűnügyi zárlatot elrendelő bíróság az I. rendű alperes teljes ténybeli és jogi beismerése mellett is jogosult volt vitatni az ajándék visszakövetelése feltételeinek fennállását; a Pp. 266. § (1) bekezdése szerint a felek egyező előadása a bíróságot csak akkor kötik, ha annak tekintetében kételye nem merült fel, ezért felperes és I. rendű alperes egyező előadása ellenére érdemben vizsgálta a felperes keresetének megalapozottságát.

[8] A BH2000.302. számon közzétett eseti döntés felhívásával megállapította, hogy az ingatlanvásárlásra történő pénzajándékozás esetén az ajándékozó a pénzen vásárolt dolgot követelheti vissza, melyre tekintettel nem volt akadálya, hogy - habár a felperes saját előadása szerint is pénzt ajándékozott az I. rendű alperesnek - az ezen vásárolt ingatlant követelje. A felperes ugyanakkor nem bizonyította, hogy az ingatlanra létfenntartása érdekében szüksége van, hiszen foglalkoztatást helyettesítő támogatásban és családi pótlékban részesül, büntetőeljárásban tett tanúvallomása szerint nagybátyja is támogatja, lakhatása a perbeli ingatlanban megoldott; a nem jogerős büntető ítélettel személygépkocsi, aranyékszerek, valamint készpénz kiadását is elrendelték a részére. Értékelte továbbá, hogy a felperes saját előadása szerint sem próbált elhelyezkedni.

[9] Nem találta megalapozottnak a felperes keresetét a Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapítottan sem. A felperes a keresetlevezetésben az ajándékozást megalapozó, ám később meghíúsult várakozásként hivatkozott arra, hogy az I. rendű alperessel bizalmas, jó viszonyban volt és feltételezte ezen kapcsolat fennmaradását, azt, hogy rá, mint a család tagjára fognak tekinteni, azonban a jó kapcsolat az élettársa letartóztatásával megszakadt. A felperes ugyanakkor a perben ezen hivatkozását nem bizonyította. Kiemelten vette figyelembe, hogy a felperes jelenleg is a perbeli házban él I. rendű alperes édesapjával, valamint közös gyermekükkel, azaz a család tagja. Az ingatlanból az I. rendű alperes nem a megromlott viszony miatt költözött el, hanem mert maga is családot alapított. A felperes előadását tanúként meghallgatott élettársa, valamint B. M., P. K. és Pné L. V. sem tudták igazolni.

[10] Az 1/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjának és PK 76. számú állásfoglalás 2. pontjának felhívásával utalt arra, hogy az ajándék visszaköveteléséhez való jog is elenyészik, ha az ajándékozó megfelelő ok nélkül azt hosszabb időn át nem gyakorolja. Abból, hogy a felperes az ingatlan visszakövetelése iránti igényét nem Magyarországra történő hazatérésekor és nem is élettársa letartóztatásakor gyakorolta - figyelemmel a felperes személyes nyilatkozataira is – arra következtetett, hogy az ajándék visszakövetelése iránti per megindításának a valódi oka az ingatlan zár alá vétele, mely a Ptk. 6:237. § (1)-(3) bekezdésében foglalt okok egyikének sem feleltethető meg. Értékelte, hogy a peres felek, Á. R. és B. M. is akként nyilatkoztak, hogy az ingatlanra a pénzt a felperes azzal biztosította, hogyha kéri az ingatlant, akkor azt I. rendű alperes visszaadja, mely átmenetiséget sugall, míg az ajándékozás a tulajdonjog végleges átruházására irányul. Utalt arra, hogy a felek által elérni kívánt cél tulajdonátruházó szerződéssel is elérhető.

[11] Mint szükségtelent, mellőzte a felperes eladó és dr. K. A. tanúk kihallgatására irányuló bizonyítási indítványának teljesítését.

[12] A felperes fellebbezésében elsődlegesen a Pp. 381. §-a alapján kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, míg másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását a felperes keresetének megfelelően.

[13] Elsődleges fellebbezési kérelme alapjaként hivatkozott arra, hogy a Pp. 36. §-a alapján a II. rendű alperes perben állása nem volt kötelező. A II. rendű alperest kifejezetten az elsőfokú bíróság végzésére tekintettel vonta perbe annak ellenére, hogy a felperes kereseti kérelmének teljesítése II. rendű alperes földhivatali nyilvántartásba bejegyzett jogát nem érintené, hiszen nem kérte a II. rendű alperes javára bejegyzett jog törlését. A Be. 324. § (1) bekezdése alapján a zár alá vétel a tulajdonos rendelkezési jogát függeszti fel, ennek megfelelően a bejegyzett zár alá vétel a kereseti kérelem teljesíthetőségét nem érinti, az a felperes pernyertessége esetén is fennmarad. Mindezek alapján a perben a Nyíregyházi Törvényszék anélkül vett részt félként, hogy annak jogszabályi alapja fennállt volna.

[14] Hivatkozott arra, hogy a 6/2014. OBH utasítás alapján a képviselt bíróságon jogi képvisellel kapcsolatos feladatokat a bíróság elnöke által kijelölt bíró vagy jogi szakvizsgálóval rendelkező igazságügyi alkalmazott végezheti, melyből következően a bíróság elnöke saját maga nem jogosult a bíróság képviselőjére, jogi képviselőnek nem tekinthető. Mivel az érdemi ellenkérelmet a II. rendű alperes képviselőjében a törvényszék elnöke terjesztette elő, az írásbeli ellenkérelmet hatálytalannak kellett volna tekinteni és az elsőfokú bíróságnak és a Pp. 181. § (1) bekezdése alapján bírósági meghagyás kibocsátásáról kellett volna rendelkeznie.

[15] Hivatkozott továbbá arra is, hogy az elsőfokú bíróság a II. rendű alperes ellenkérelmén túlterjeszkedve hozta meg ítéletét, mivel a II. rendű alperes az elsőfokú bíróság által felhívott 1/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjára, illetőleg PK 76. számú állásfoglalásban foglaltakra, azaz kvázi elévülési kifogásra és a Ptk. 6:237. § (4) bekezdésében foglaltakra nem hivatkozott. Az elsőfokú bíróság döntése ekként sérti a Pp. 2. § (2) bekezdésében foglaltakat is.

[16] Sétélmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte eladó és dr. K. A. tanúként történő meghallgatását, habár a bizonyítási indítványt befogadta és relevánsnak ítélte, később a felajánlott bizonyítást mégsem fogadatosította. Önmagában az a tény, hogy a tanú magát egészségi állapotára figyelemmel kimentette, nem indokolhatja a bizonyítási indítvány mellőzését, az pedig, hogy az ügyvédi titoktartás alóli felmentésre a tanú nem nyilatkozott, nem eredményezheti automatikusan az ezen nyilatkozattól függő további bizonyítási indítvány mellőzését. A bíróság közrehatási elvét sérti, ha a bizonyítás lefolytatását csak formálisan kísérli meg, de annak tényleges eredményessége érdekében a rendelkezésre álló eszközöket nem használja. Figyelemmel arra, hogy a tanúk az ügyletkötésnél jelen voltak, tőlük releváns információ volt várható. Mindezen eljárási szabálysértések a másodfokú eljárásban nem orvosolhatóak, így a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolják.

[17] Másodlagos fellebbezési kérelme körében hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság iratellenesen, a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg, hogy az ajándék visszakövetelésének Ptk. 6:237. § (1) bekezdésében foglalt feltételei nem állnak fenn. E körben utalt arra, hogy a felperes jelenleg munkanélküli, csak foglalkoztatást helyettesítő támogatásban és családi pótlékban részesül, ingatlan tulajdonjogával nem rendelkezik, ugyan ténylegesen a perbeli ingatlanban lakik, de birtoklásának nincs jogcíme, birtoklása erre tekintettel időleges. Létfenntartása veszélyeztetettségét bizonyítja, hogy a bíróság részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett. Személyes előadása szerint nem talál munkát, szívritmuszavara miatt egyébként is csupán napi 4 órában dolgozhat, mely előadását

a II. rendű alperes nem vitatta. Kiemelte, hogy az Alaptörvény XXII. cikkében jogi védelemben részesíti az otthont.

[18] Jogi álláspontja szerint a perben mind a szerződés megkötésekor fennállt, az ajándékozást megalapozó feltevést, mind pedig a feltevés megghiúsulását bizonyította. Kiemelte, hogy a megajándékozott az általa előadottakat nem vitatta, a felek egybehangzó nyilatkozatát a tanúk vallomása is alátámasztotta. Mindezekre tekintettel az ajándék visszakövetelésének Ptk. 6:237. § (3) bekezdésében írt feltételeit a perben igazolta.

[19] Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[20] A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Kiemelte, hogy a II. rendű alperest felperes vont a perbe, e körben nem bír jelentőséggel, hogy erre az elsőfokú bíróság hívta fel, hiszen, ha a bíróság álláspontjával nem értett egyet, lehetősége volt mellőzni a kereset módosítását. Ugyanakkor a bűnügyi zárlat, mint a tulajdonos rendelkezési jogát korlátozó és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett tény jogosultjaként a II. rendű alperes perben állása nem mellőzhető. A felperes személyes előadása szerint is nyilvánvaló szándéka a zár alá vétel megszüntetésére irányult.

[21] Kifejtette, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (továbbiakban: Bszi.) 21. § (2) és (3) bekezdéséből következően a jogi személy törvényszék teljes jogú képviselője annak elnöke, aki figyelemmel a Bszi. 127. § (1) bekezdésére is megfelel a Pp. 75. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltaknak. A 6/2014. (IV.30.) OBH utasítás a képviseleti jog szervezeten belüli delegálását szabályozza, de azt nem teszi kötelezővé a bíróság elnöke számára.

[22] Az elsőfokú bíróság a kereset és az ellenkérelem korlátai között hozta meg az ítéletét.

A bíróság a Pp. 2. § (2) bekezdése, valamint 342. §-a alapján a felek által előterjesztett kérelmekhez és nyilatkozatokhoz van kötve, nem a felhívott jogszabályhelyek konkrét szakaszának konkrét bekezdéséhez. Az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában az 1/2014. Polgári jogegységi határozatra és a PK 76. számú állásfoglalására csak a körben utalt, hogy az ajándék visszakövetelésének valódi oka az ingatlan zár alá vétele volt. Az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (5) bekezdésének megfelelően indokolta a felajánlott tanúbizonyítások mellőzését, hiszen ezen tanúk olyan tényekre nyilatkoztak volna, melyeket az elsőfokú bíróság ezen bizonyítékok hiányában is igazoltnak fogadott el.

[23] A felperes másodlagos fellebbezési kérelme kapcsán hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a megalapozott döntéshozatalhoz szükséges mértékben feltárta és abból helyes jogkövetkeztetésre jutott. Kiemelte, hogy a Ptk. 6:237. § (1) bekezdése a létfenntartás veszélyeztetettségét és nem az életszínvonal csökkenését állítja az ajándék visszakövetelése lehetséges okaként, előbbi a felperes nem igazolta. A Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapított fellebbezéssel kapcsolatban kiemelte, hogy maga a felperes is élettársa előzetes letartóztatásba kerülését és az ingatlan zár alá vételét tekintette olyan momentumnak, mely az I. rendű alperessel való kapcsolatában törést okozott. A per során a felperes, az I. rendű alperes és a tanúk egymásnak ellentmondó, a keresetlevélben előadott tényállítással ellentétben álló nyilatkozatot tettek, így a felperes az általa előadottakat e körben sem bizonyította.

[24] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt megalapozatlannak ítélte.

[25] A felperes hivatkozásával ellentétben az eljárás lényeges, az ügy érdekének eldöntésére kiható eljárási szabálysértést nem történt.

[26] Az elsőfokú bíróság a Pp. 36. § megsértése nélkül hívta fel a felperest a perbeli ingatlanra bejegyzett joggal rendelkező II. rendű alperes perbevonására. Az ingatlan-

nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (II.29.) FVM rendelet 31. § (2) bekezdése értelmében a zárlat, zár alá vétel, valamint az Európai Unió által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására irányuló zárlat tényének feljegyzése után jogokat – jogszabályon, bírósági- vagy hatósági határozaton alapuló, továbbá a törvény 16. § e)-f) pontjaiban meghatározott jogok kivételével – csak a zárlat, zár alá vétel tényének törlésétől függő hatállyal lehet bejegyezni. A felperes keresete tulajdonjogának visszajegyzésére irányult ajándék visszakövetelése címén, mely esetben tulajdonjogát bírósági határozaton alapulóan jegyezné be a bíróság, a fenti rendelkezés értelmében a felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy ezen döntés semmilyen módon nem érintené a bejegyzett zár alá vételt.

[27] Utal rá az ítéltábla, hogy a felperes személyes előadása szerint is a peres eljárás célja annak biztosítása, hogy az élettára elleni büntetőeljárástól függetlenül az ingatlan a tulajdonában maradjon. Jelen pernek nem tárgya a zár alá vétel törlése az ingatlan-nyilvántartásból, azonban a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 324. § - 326. §-aiba foglalt, a vagyonekbezárás biztosítása érdekében elrendelt zár alá vételre vonatkozó és a Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 74. §-ba foglalt, a vagyonekbezárással érintett vagyontárgyakról szóló rendelkezések összevetésével megállapítható, hogy a felperes keresetének helyt adó ítélet esetén a perbeli ingatlan a vagyonekbezárással érintett vagyontárgyak közül a büntető bíróság döntése alapján kikerülhet. A felperes keresete erre tekintettel csak az I. és II. rendű alperes perbenállása mellett egységesen volt eldönthető.

[28] A felperes keresetét 2018. november 23. napján terjesztette elő, mely időpontban a felperes által hivatkozott, a bírósági perbeli képviseléről szóló szabályzatról alkotott 6/2014. (IV.30.) OBH utasítás 4. § (4) bekezdésének hatályos szövege valóban akként rendelkezett, hogy a képviselt bíróságon a jogi képvisellel kapcsolatos feladatokat a bíróság elnöke által kijelölt bíró vagy jogi szakvizsgával rendelkező igazságügyi alkalmazott végezheti. Ugyanakkor az OBH utasítás szövege 2019. október 15. napi hatállyal módosult az elsőfokú ítéletben idézett (az elnököt is tartalmazó) módon, és ilyen tartalommal volt hatályban amikor az elsőfokú bíróság a II. rendű alperest írásbeli ellenkérelem előterjesztésére hívta fel.

[29] Ugyanakkor ezen szövegbeli pontosításnak a bíróság képviselével kapcsolatosan érdemi jelentősége nem volt, figyelemmel arra, hogy a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 21. § (2) bekezdése értelmében a törvényszék [mely a (3) bekezdés szerint jogi személy] az elnök vezeti, a jogi személy bíróság törvényes képviselője tehát a bíróság elnöke, aki a Ptk. 3:29. § (1) bekezdése alapján ellátja annak törvényes képviselését (1/2016. számú KMPJE határozat). Figyelemmel arra, hogy a bíróság elnöke a Bszi. 127. § (1) bekezdésére figyelemmel csak bíró lehet, a Pp. 75. § (1) bekezdés c) pontja alapján kötelező jogi képviselés esetén is eljárhat a törvényszék, mint alperes képviselésében. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban Jat.) 23. § (4) bekezdés d) pontja szerint közjogi szervezetszabályozó eszköznek minősülő OBH elnöki utasítás a Jat. 24. § (1) bekezdése szerint jogszabállyal nem lehet ellentétes, ezért a bíróság elnöke a fenti jogszabályi rendelkezések alapján az OBH utasítás szövegezésétől függetlenül jogosult a törvényszék képviselésére.

[30] Az elsőfokú bíróság a felperes fellebbezési hivatkozásával elletétben nem sértette a Pp. 2. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezési jog elvét sem. A felperes fellebbezési hivatkozásával elletétben a Ptk. 6:237. § (4) bekezdésére ítéletet nem alapított, továbbá nem állapította meg azt sem, hogy a felperes ajándék visszaköveteléséhez fűződő joga elenyészett volna, csupán arra utalt ítéletének [36]-[37] bekezdésében, hogy a felperes az ajándékot ténylegesen nem a keresetlevélben megjelölt okból, a felek közötti viszony megromlására tekintettel, hanem azért kérte vissza, mert időközben annak zár alá vételét rendelték el. Ezen

jogi okfejtéséhez kapcsolódóan utalt csupán PK 76. számú állásfoglalás 2. pontjában foglaltakra.

[31] A felperes fellebbezésében hivatkozott eladó és dr. K. A. tanúkenti kihallgatására irányuló bizonyítási indítványának indokolatlan mellőzésére. A Pp. 276. § (3) bekezdése értelmében a bíróság a fél által előterjesztett bizonyítási indítványhoz, a bizonyítás felvétele tárgyában hozott határozathoz nincs kötve, a bizonyítást akkor kell csupán elrendelni, ha a felek ténybeli és jognyilatkozatainak összevetése után maradnak olyan anyagi vagy eljárásjogi jelentőségű tényállítások, melyek valós volta a bíróság számára kétséges. A bíróság a bizonyítás szabadságának általános elvéből következően önállóan határoz abban a kérdésben, hogy mely tények bizonyítását tekinti szükségesnek és azok bizonyítására milyen bizonyítási eszközt talál alkalmasnak; az alkalmas bizonyítási eszközök közül mennyinek és melyeknek a beszerzését tartja elegendőnek. A Pp. 276. § (5) bekezdése értelmében pedig mellőzi a bizonyítás elrendelését vagy a már elrendelt bizonyítás lefolytatását, ha az a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen; így, ha olyan releváns tényre vonatkozik, amelynek valósága felől már egyéb bizonyítékok alapján meggyőződést szerzett. A felperes eladó és dr. K. A. tanúkenti kihallgatását a szerződéskötés körülményeire, annak bizonyítására kérte, hogy a vételárát a felperes biztosította; a tanú részére írásban megfogalmazott kérdései sem mennek túl ezen a körön (42. sorszám alatti beadvány).

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor a rendelkezésére álló bizonyítékok, így az adásvételi szerződés és a felperes jövedelemigazolásai, valamint a kihallgatott tanúk vallomása alapján tényként fogadta el, hogy az ingatlan vételárát a felperes biztosította az I. rendű alperessel létrejött ajándékozási jogviszony alapján. Figyelemmel arra is, hogy erre irányuló fellebbezés hiányában az ítéltábla sem vizsgálhatja, hogy a felek közötti jogviszony ténylegesen ajándékozási szerződésnek minősül-e, ezen tény megállapítása érdekében további bizonyítás lefolytatása nem szükséges, ezért az elsőfokú bíróság a Pp. 276. § (5) bekezdése alapján megalapozottan, jogszabálysértés nélkül döntött a felajánlott bizonyítás mellőzéséről.

[32] Figyelemmel arra, hogy a felperes fellebbezésében felhívott eljárási szabálysértések nem álltak fenn, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének nem volt oka, az ítéltábla a felperes másodlagos fellebbezési kérelmére tekintettel az elsőfokú ítéletet érdemben bírálta felül, azonban azt megalapozottnak ítélte.

[33] A felperes ajándék visszakövetelési igényét egyrészt a Ptk. 6:237. § (1) bekezdésére, az ajándékozó létfenntartásának veszélyeztetettségére alapította. E körben azonban az általános bírói gyakorlat szerint az ajándékozó anyagi helyzete mellett vizsgálni kell azt is, hogy életkora, egészségi állapota miatt mennyiben rászorult és ez a helyzet átmeneti vagy állandósultnak tekinthető-e. Az ajándékozás létrejötte után a megajándékozott jogait is védelemben kell részesíteni, ezért lényeges, komoly és valós okoknak kell fennállniuk ahhoz, hogy a visszakövetelés eredményes lehessen. A létfenntartás veszélyeztetettségének vizsgálata ezért nem szűkíthető le a mindennapi szükségletek – a lakás és az ételmezés – anyagi fedezetének a tisztázására (BH1992. 245.). Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a létfenntartás veszélyeztetettségét emellett nem az ajándékozó pillanatnyi helyzete alapján kell megítélni, hanem vizsgálni kell, hogy körülményei, egészségi állapota stb. mellett ez a helyzet állandónak tekinthető-e vagy átmeneti jellegű, amelyben a továbbiakban változás várható.

[34] A II. rendű alperes írásbeli ellenkérelmében kifejezetten vitatta a felperes létfenntartásának veszélyeztetettségét, illetőleg azt, hogy esetleges anyagi nehézségei tartós jellegűek lennének. Habár e körben a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a bizonyítási érdek felperesen állt, ennek körében csupán a ... Megyei Kormányhivatal ... Járási Hivatalának hatósági bizonyítványát csatolta, mely szerint 2018. szeptember 18. napjától aktív korúak

ellátására jogosult és havi 22 800 forint összegű foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesül. Ugyanakkor saját – a költségmentesség engedélyezésének alapjául szolgáló körülmények igazolására szolgáló űrlapon tett – nyilatkozata szerint is rendelkezik egy Audi A6 3.0 típusú személygépkocsi tulajdonjogával, márpedig a gépjármű fenntartása közismerten jelentős kiadással jár, mely önmagában is kétségesse teszi a felperes létfenntartásának tartós jellegű veszélyeztetettségét, függetlenül attól, hogy a büntetőeljárás során a gépjármű zár alá vételét elrendelték. A felperes ugyan hivatkozott arra, hogy a munkaügyi központ nem közvetítette ki, azonban ezzel egyidejűleg azt is előadta, hogy meg sem próbált eddig elhelyezkedni, mely utóbbi szintén arra utal, hogy létfenntartása rendszeres, igazolt jövedelem hiányában sem veszélyeztetett. Saját maga is akként fogalmazott, hogy létfenntartása, életszínvonala „lentebb esett”, azonban az életszínvonal csökkenése és a létfenntartás veszélyeztetettsége egymással nem azonosítható, az ajándék visszakövetelésének csak utóbbi lehet alapja. A felperes ugyan hivatkozott arra, hogy megbetegedése (szívritmus betegsége) miatt 4 óránál többet nem dolgozhat, azonban ennek igazolására a Pp. 265. § (1) bekezdésében foglaltak ellenére bizonyítási indítványt nem tett, bizonyítékot nem csatolt; ugyanakkor – ahogyan a II. rendű alperes fellebbezésében is utalt rá – ez önmagában a munkavégzésre irányuló jogviszony létesítését nem zárja ki.

[35] A felperes fellebbezésében felhívott Alaptörvény XXII. cikke, mely az emberhez méltó lakhatás feltételeinek biztosítását deklarálja, csupán program jellegű, amely az állam javára írja elő, elsősorban megfelelő jogszabályi környezet kialakítását, de nem teszi mellőzhetővé a Ptk. 6:237. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek bizonyítását. Utal arra az ítéltábla, hogy a felperes saját akaratelhatározásából jegyeztette be a lakóhelyül szolgáló ingatlan tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásban az I. rendű alperes nevére, a tulajdonjog átruházása véglegességet feltételez, így saját döntésére vezethető vissza, ha jelenleg nem rendelkezik ingatlan tulajdonjogával.

[36] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette ítéletében, hogy a felperes nem bizonyította a Ptk. 6:237. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek fennálltát.

[37] Szintén alaptalan a felperes Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapított fellebbezési hivatkozása. Ezen rendelkezések alapján az ajándék visszakövetelésének a szerződéskötéskor, a felek által ismert olyan feltevés végleges megghiúsulása miatt van helye, mely nélkül az ajándékozás nem történt volna meg. A feltevés fogalmának azonban nem felelnek meg az ajándékozó esetleges reményei, elképzelései, a feltevésnek az ajándékozás körülményeire, a felek viszonyára és jövőre vonatkozó terveire tekintettel is észszerűnek és megfelelően konkrétan kell lennie (BH1985.104., BH1995.464., BH2000.490.). A visszakövetelést általában akkor lehet indokoltnak elfogadni, ha e jog gyakorlása a feltevés jellegére, az ajándékozás körülményeire és az ajándékozó életviszonyaira tekintettel a társadalmi közfelfogás szerint is indokolt.

[38] A Ptk. 6:237. § (3) bekezdésére alapított perben az ajándékozás időpontjában fennállott és az ajándékozó szándékát döntően meghatározó kíváncsalmat kell bizonyítani, melynek a megajándékozott számára is felismerhető feltevést kell kifejezésre juttatnia (BH2000.490.). A felperes – ahogyan azt az elsőfokú ítélet is helytállóan tartalmazza – akként nyilatkozott, hogy az ingatlant azért az I. rendű alperes nevére jegyezteti be az ingatlan-nyilvántartásba, hogy ez neki biztosítékul szolgáljon, amennyiben visszakéri, azt az I. rendű alperes részére visszaszolgáltatja (5.P.21.130/2019/23. szám alatti jegyzőkönyv 2. oldal). Az ingatlant a peres eljárásban azért követeli vissza, mert büntetőeljárás indult az élettársa ellen és zár alá vettek egy olyan ingatlant, amelyért igazából ő dolgozott meg (ugyanazon jegyzőkönyv 3. oldal). A felperes saját személyes előadása szerint tehát – ellentétben a jogi képviselő által a keresetben és fellebbezésben kifejtettekkel – az ajándékozás tényleges indoka

az volt, hogy – általa fel nem tárt okból - az ingatlan ne saját vagy kiskorú gyermeke nevére kerüljön. E körben értékelendő B. M. tanúvallomása, aki szerint a felperes azért nem a saját nevére vásárolta felperes az ingatlant, mert tartozása volt. Az ajándék visszakövetelésének tényleges indoka pedig az, hogy az ingatlan büntetőeljárásban zár alá vették, esetlegesen az vagyonekbezárt tárgya lehet. A fentiek szerint felperes saját nyilatkozata cáfolja a keresetlevélben előadottakat, mely szerint az ajándékozás oka az I. rendű alperessel fennálló jó, családi viszony és azon feltevés volt, hogy ezen közeli családi kapcsolat közöttük mindvégig fennmarad, mely megghiúsult. A fellebbezési hivatkozással ellentétben tehát a felperes saját nyilatkozata cáfolta a kereseti kérelem alapjaként előadottakat, de azt nem tudták alátámasztani a perben kihallgatott tanúk sem, hiszen még a felperessel közeli kapcsolatban álló Pné L. V. (felperes gyermekkori barátnője), illetőleg Á. R. (felperes élettársa) sem tudta pontosan megjelölni az ajándékozás okát sem.

[39] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a bizonyítékok Pp. 279. §-án alapuló egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a keresetében előadottakat a Ptk. 6:273. § (3) bekezdése körében sem bizonyította, a felperes ténylegesen a büntetőeljárásban elrendelt kényszerintézkedésre tekintettel kívánta az ingatlan tulajdonjogát megszerezni, mely keresetét nem alapolhatja meg.

[40] Az ítéltábla mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[41] A II. rendű alperes a másodfokú eljárással kapcsolatban perköltség iránti igényt a tárgyaláson való megjelenés költségeként számított fel, mivel a fellebbezést az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el, nem kötelezte perköltség megtérítésére a felperest a II. rendű alperes javára.

[42] A felperes személyes költségmentességére tekintettel a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja és 102. § (6) bekezdése értelmében a feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Debrecen, 2021. december 2.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád s.k. bíró